

Το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας > ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αναδημοσιεύουμε παρακάτω εκτενή αποσπάσματα του κειμένου συμβολής του Δήμου Ζιώτα, στα πλαίσια του διαλόγου για το 2ο Συνέδριο, στο

οποίο προτείνει μορφές για έναν πιο οργανωμένο διάλογο βασισμένο στη λογική ενός διαδικτυακού φόρουμ διαρκούς διαβούλευσης.

Βασικό ζητούμενο η συμμετοχή και ο οργανωμένος διάλογος

■ ΤΟΥ Δήμου Ζιώτα

Έιχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω την, άξια συγχαρητηρίων, εκδήλωσή σας «Παρουσίαση του τόμου των πρακτικών του Συνεδρίου», στην αίθουσα της ΕΣΥΕΑ στις 5/2/2025. Με αφορμή αυτό το γεγονός σας αποστέλλω κάποιες σκέψεις μου για την περαιτέρω πορεία και στόχους, συνεισφέροντας στον σχετικό προβληματισμό σας. Ειδικότερα: Έχω τη γνώμη ότι ο Έλληνας, όπου κι αν βρίσκεται, έχει ανάγκη σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε τα τελευταία χρόνια, την απλή λογική και την αλήθεια, να μιλήσει, να εκφραστεί, να ακούσει, να πείσει και να πεισθεί, να συμμετέχει με το μεσογειακό ταπεραμέντο του σε δημοκρατικές διαδικασίες διαμόρφωσης του μέλλοντος του, να βγει από το περιθώριο, να σπρώξει τη χώρα του μπροστά, να πληροφορηθεί και μέσα από το διάλογο να εκπαιδευτεί σωστά (πρώτα απ' όλα να συζητάει), όπως έως τώρα ελάχιστα του έτυχε και κυρίως έξω και πέρα από τις κομματικές αγκυλώσεις, σκοπιμότητες και αντιπαλότητες. Το κίνημα για τα Τέμπη εκφράζει απολύτως αυτή την ανάγκη. Ανάλογες καταστάσεις ζήσαμε με το ΠΑΣΟΚ της «Αλλαγής» και τον ΣΥΡΙΖΑ της «Ανατροπής», όταν χιλιάδες κόσμου πίστεψε στις πολλά υποσχόμενες, τότε, αντίστοιχες πολιτικές διακηρύξεις και ενεργά συμμετείχε.

Το ΠΑΣΟΚ όμως «πασοκοποιήθηκε» και ο ΣΥΡΙΖΑ «εξαερώθηκε» όταν υπερίσχυσαν οι μηχανισμοί των ομαδοποιημένων στελεχών, των λίγων, όταν έχασαν τον προσανατολισμό τους, την επαφή τους με το κοινό όραμα, με τα όνειρα των πολλών, όταν βρέθηκαν, ιδιοτελώς, απέναντι στους πολλούς, όταν τους περιθωριοποίησαν, όταν απαξίωσαν τα μεσαία στελέχη, όταν χάθηκε το αίσθημα ότι εκφράζουν την ελπίδα, όταν έσβησε το πάθος, όταν χάθηκε η κοινή λογική, όταν στέρεψε η φαντασία και αντί για λύσεις χαλκεύτηκαν δεσμά. Η κατάπτωση αυτή συνέβη και στα δύο κόμματα, με την αποκλειστική ευθύνη

της αντίστοιχης ανεργμάτιστης κομματικής νομενκλατούρας, η οποία μετέτρεψε τις δημοκρατικές εκρήξεις σε κοινωνικό ναυάγιο. Προϋπόθεση ανάπτυξης του οποίου κινήματος είναι η συμμετοχή των πολλών και η συμμετοχή προϋποθέτει οργανωμένο και διαρκή διάλογο, με αλληλοσεβασμό. Η πρόταση που έγινε κατά την παρουσίαση του τόμου των πρακτικών του Συνεδρίου για την ανάγκη μετατόπισης του κέντρου βάρους του διαλόγου από την έδρα του συνεδρίου στους πολλούς, είναι, κατά τη γνώμη μου, η αναγκαία και ικανή επιλογή, η ορθή κατεύθυνση ωρίμανσης της όλης προσπάθειας.

Το πρώτο ζητούμενο λοιπόν είναι η συμμετοχή. Το ερώτημα επομένως μετατοπίζεται στο ποιοι είναι οι πιθανοί παράγοντες που την περιορίζουν. Ειδικότερα:

► Οι αποστάσεις: Βασική παράμετρος περιορισμού της δυνατότητας συμμετοχής με φυσική παρουσία.

► Η απουσία θεματικών συζητήσεων: Δεν έχουν όλοι το ίδιο ενδιαφέρον ή και τις γνωστικές δυνατότητες συμμετοχής σε όλα τα ζητήματα.

► Ο χρόνος: Όσον αφορά το ωράριο συναντήσεων με φυσική ή και διαδικτυακή παρουσία.

► Ο χρόνος: Όσον αφορά τον χρόνο που ο καθένας μπορεί να διαθέτει, ειδικότερα οι νεότεροι, με επαγγελματικές ή και οικογενειακές υποχρεώσεις.

► Η συνέχεια: Όσο συχνά και αν υλοποιούνται συνεδριακές διαδικασίες, δεν είναι αρκετές για να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις και τα γεγονότα, ενώ ταυτόχρονα είναι εξαντλητικές για τους διοργανωτές. Ανεξάρτητα όμως από τα δύο αυτά δεδομένα, δημιουργείται ένα τεράστιο κενό για τους υπόλοιπους συμμετέχοντες. Γιατί πόσο συχνά μπορούν να υλοποιούνται; Στο μεταξύ έχει ατονήσει η όποια δυναμική τους.

► Η επώνυμη συμμετοχή: Ενώ για πολλούς η επώνυμη παρουσία είναι το ζητούμενο (και μάλιστα αν συνοδεύεται από τίτλους διακρίσεων), για πολλούς άλλους

είναι ανασταλτική για τους ίδιους ή άλλους λόγους. Για παράδειγμα, πως θα τολμήσει ένας βιοτέχνης να αντιπαραθέσει γνώμη ή άποψη σε καθηγητή Πανεπιστημίου; Το ζήτημα που ενδιαφέρει όμως, είναι «τι μας λέει κάποιος και όχι ποιος μας το λέει». Μας ενδιαφέρει ακόμη και η λάθος άποψη, ακόμη και η ασήμαντη, φαινομενικά, πληροφορία. Γιατί δεν μπορείς να διατείνεσαι ότι ενδιαφέρεσαι για τους πολλούς όταν δεν ακούγεται η γνώμη τους. Ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί για να αποδεσμεύσει πολλούς που διστάζουν στην έκφραση γνώμης.

► Ο ελλιπής διάλογος: Στις συνεδριακές διαδικασίες το βάρος πέφτει στις εισηγήσεις. Ακόμη και εάν υπάρξει χρόνος για ερωτήσεις, όσο εύστοχες ή κρίσιμες και εάν είναι, η συζήτηση περιορίζεται σε μια απάντηση, συνήθως του εισηγητή. Δεν υπάρχει διαδικασία αμφισβήτησης της εισήγησης, συνεισφοράς διαφορετικών δεδομένων και επιχειρημάτων. Ίσως και ανατροπής της εισήγησης.

Το δεύτερο επομένως ζητούμενο είναι ο οργανωμένος και διαρκής διάλογος. Ο οργανωμένος και διαρκής διάλογος είναι προαπαιτούμενο της συμμετοχής αλλά και ουσιαστικό ζητούμενο. Κυρίως πρέπει να απαντάει στις περιοριστικές αιτίες συμμετοχής. Να δομηθεί με τρόπο που θα δίνει τη δυνατότητα ενεργού συμμετοχής σε πολλούς, θα εξουδετερώνει τις αποστάσεις και θα παρέχει την ευχέρεια συμμετοχής στο χρόνο που ο καθένας μπορεί να διαθέσει.

Πρέπει να είναι προστατευμένος (κυρίως από καλοθελητές) και να διέπεται από αρχές και κανόνες, ώστε να διαφυλαχθεί η σοβαρότητά του. Για το λόγο αυτό απαιτείται η σύνταξη διακήρυξης αρχών, το πλαίσιο δηλαδή συμμετοχής και λειτουργίας του διαλόγου, στο οποίο οι συμμετέχοντες

θα δεσμεύονται.

Ένας οργανωμένος, διαρκής διάλογος με τα χαρακτηριστικά που παραπάνω περιγράφονται, μπορεί να γίνει μόνο μέσα από έναν έγγραφο διαδικτυακό διάλογο. Ας διδαχθούμε από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χωρίς τα ελαττώματά τους. Υπάρχουν forum επιστημονικού (και όχι μόνο) διαλόγου τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν πρότυπα (σας αποστέλλω σχετικό ενημερωτικό email). Και δεν θα περιορίζεται μόνο σε δημοσιεύσεις άρθρων ή επιστημονικών μελετών αλλά θα δίνει και τη δυνατότητα παράθεσης στοιχείων, εμπειριών, παρατηρήσεων, ερωτημάτων, αντιρρήσεων, έκφραση γνώμης σε ερωτηματολόγια κ.λπ.

Σε ό,τι αφορά τη δόμηση και τη λειτουργία ενός τέτοιου λειτουργικού forum, θα πρέπει οι λεπτομέρειες να συζητηθούν ειδικότερα. Ένας τέτοιος διαδικτυακός διάλογος, κατά θεματικές ενότητες, με τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν, μια διαδικασία που οι νεότεροι θα αισθάνονται πιο οικεία βεβαίως, θα δώσει τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, στη συγκεκριμενοποίηση - εξειδίκευση των θεμάτων και τη διαμόρφωση

τεκμηριωμένων θέσεων - απαντήσεων - μέτρων σε τεράστια ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, η αγροτική πολιτική, τα ενεργειακά ζητήματα, η αειφόρος ανάπτυξη κ.λπ. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία-βάσανο θα προκύψουν και θα τεκμηριωθούν οι ρεαλιστικές απαντήσεις σε καθένα από τα πελώρια ζητήματα της εποχής μας, θα αναθεωρηθούν και λάθος, ίσως, υφιστάμενες προσεγγίσεις και θα μετατραπούν σε θέσεις οι σημερινές ευχές μας, στις οποίες οι περισσότεροι, λίγο-πολύ, συμφωνούμε. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία-βάσανο θα μετουσιωθεί η ευχή σε πράξη.

Μια τέτοια πλατιά συμμετοχική διαλεκτική διαδικασία, θα δημιουργήσει μια εκθετικά επιταχυνόμενη δυναμική, θα πολλαπλασιάσει τους συμμετέχοντες, κυρίως τους νέους, ενώ παράλληλα θα τους αναβαθμίζει διαρκώς μέσα από την μαθησιακή διαδικασία της (αλληλο-) εκπαίδευσης. Η ενεργοποίηση θα καταστήσει πρωταγωνιστές τους πολλούς, οι οποίοι θα προσυπογράψουν και θα στηρίζουν τις δικές τους απόψεις, θα απαιτήσουν την αποδοχή τους από τα πολιτικά κόμματα και θα επιβάλλουν την εφαρμογή τους.

“

Νέα έκδοση

κυκλοφορεί από τις εκδόσεις **A/συνεχία** ο τόμος των πρακτικών του Συνεδρίου:

Το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας στην τροχιά του 21ου αιώνα

Αναζητείστε τον σε ενημερωμένα βιβλιοπωλεία και στο ηλεκτρονικό κατάστημα των εκδόσεων: www.asynechia.gr

